

Asia: Tampereen Rudolf Steiner -koulun lausunto järjestäjäverkkoa ja järjestämislupia koskevaan hallituksen esitysluonnokseen

Opetus- ja kulttuuriministeriölle 17.11.2014

Hallituksen esitysluonnoksessa lukiolain muuttamisesta puhutaan opetus- ja kulttuuriministeriön oikeudesta myöntää lupa kokonaisuuden huomioon ottavaan tarkoituksenmukaisuusharkinnalla. Lakiluonnoksessa esitetään järjestämisluvan myöntämiskriteerit, mutta sitä ei avata tarkemmin, millä ehdoilla vaatimukset täyttyvät. Lisäksi ministeriölle tulee lakiluonnoksessa rajoittamattoman valta peruuttaa lupa. Miten taataan, että lupien myöntämiseen tai peruuttamiseen liittyvä opetus- ja kulttuuriministeriön kokonaisharkinta olisi kaikkia opetuksenjärjestäjiä kohtaan varmasti tasapuolista? Ja millä prosessista tehdään läpinäkyvää?

Steinerpedagogiset lukiot ympäri Suomen ovat tähän asti toimineet kolmen opetuksenjärjestämisluvan alla. Steinerpedagoginen yhteistyö Suomessa on saanut alleen tulta ja steinerkoulujen piirissä onkin perustettu yhteisiä kehitysprojekteja sekä perusasteen, että toisen asteen koulutukseen liittyen. Yksi niistä liittyy yhteiseen opetussuunnitelman (www.steinerops.fi) tekemiseen ja sitä kautta pedagogiikan vahvistamiseen ja yhdenmukaistamiseen koko valtakunnan tasolla. Projektia on aloitettu jo vuonna 2013 ja suunnitelmat ovat olemassa jo pitkälle tulevaisuuteen. Lukion osalta on odoteltu hallituksen ratkaisuja tuntijaon suhteen ja nyt kun ne vihdoinkin saatiin, niin huomaamme, että joudumme muuttamaan täysin tämän pitkäjänteisen kehitystyön painopistettä äkkinäisten, suunnittelemattomien ja nopealla aikataululla toteutettavien lakiuudistusten vuoksi. Lukioidemme näkökulmasta toivommekin, että ponnistelumme ja taloudelliset investoinnit yhteiseen kehittämistyöhön eivät olisi turhia ja, että valtion tasolla tehtävät päätökset olisivat myös vähintään yhtä suunnitelmallisia ja kauaskantoisia. Ainakin kireää aikataulua pitäisi mielestämme miettiä uudestaan sekä pohtia kaikkia lakimuutoksia kokonaisuutena. Onko kukaan miettinyt miten ns. siirtymäaika toteutetaan oikeasti lukioissa, kun samanaikaisesti opetussuunnitelma pitää uudistaa ja luvan saaminen on kuitenkin epävarmaa?

Steinerkouluille on annettu aikaisemmin opetuksenjärjestämislupa, jossa todetaan, että näillä kouluilla on oma erityinen kasvatus- ja opetustehtävä. Steinerpedagogiikka perustuu sekä meillä täällä Suomessa, että ympäri maailman ajatukseen 12-vuotisesta yhtenäiskoulusta. Lukioasteen toimintaedellytysten heikentäminen vaikuttaisi siis koko steinerpedagogiikan toiminta- ja kehitysmahdollisuuksiin sekä Suomessa että kansainvälisesti. Steinerkoulun perusastekin joutuisi välillisesti kärsimään mahdollisesta lukion toiminnan loppumisesta, sillä aineenopettajien työ steinerkoulussa koostuu pääosin yhdeksännen luokan ja lukion opettamisesta. Tämän lisäksi osa opettajista opettaa jo alemmilla luokilla, mutta pääosin luokanopettaja opettaa luokkaansa kahdeksanteen luokkaan asti. Tällöin aineenopettajien palkkaaminen päätoimisesti ei olisi mahdollista. Tämä sama asia on varmasti monen muunkin koulun ongelma.

Steinerkoulut ovat vanhempien perustamia kouluja. Euroopan unionin perusoikeuskirjan 14. artiklan mukaisesti opetuksen järjestämisluvan peruuttaminen loukkaisi steinerkoulun vanhempien perusoikeuksia. Artiklassa todetaan, että vanhemmilla on vapaus

perustaa oppilaitos demokratian periaatteita kunnioittaen sekä oikeus varmistaa lapsilleen omien uskonnollisten, aatteellisten ja kasvatuksellisten vakaumusten mukainen kasvatus ja opetus. Opetuksen järjestämisluvan peruuttaminen ja todistuksenanto-oikeuden epääminen olisi tämän asian suora estäminen. Lisäksi, kun tämä oikeus on nyt toteutunut steinerkouluissa sekä perus-, että toisella asteella niin perusoikeuksien heikentämiskiellon mukaan, vanhempien perusoikeutta valita arvojen mukaista koulutusta ei saa heikentää.

Lausunnon keskeinen sisältö:

- Olemme huolissamme siitä, miten taataan, että ministeriön kokonaisharkinta on kaikkia opetuksenjärjestäjiä kohtaan tasapuolista ja läpinäkyvää.
- Useaa lakimuutosta tehdään samaan aikaan. Onko kokonaisuus kenelläkään hallussa? Uudistuksien aikataulut ovat liian tiukat.
- Lukioasteen toimintaedellytysten heikentäminen vaikuttaisi koko steinerpedagogiikan toiminta- ja kehitysmahdollisuuksiin sekä Suomessa että kansainvälisesti.
- Euroopan unionin perusoikeuskirjan 14. artiklan mukaisesti opetuksen järjestämisluvan peruuttaminen loukkaisi steinerkoulun vanhempien perusoikeuksia. Steinerkoulujen vanhempien perusoikeutta valita arvojen mukaista koulutusta lapsilleen ei myöskään voi heikentää perusoikeuksien heikentämiskiellon vuoksi.

Tampereella 17.11.2014

Miia Bergman

Lukion rehtori